

MARJORIE BOWEN:

„Het Carnaval van Florence.”

Savonarola..... de „profeet” van Florence!

Die zou, vermoed ik zoo, de hoofdpersoon geweest móeten zijn van Marjorie Bowens „Carnaval.”

Met hem toch eindigt de schrijfster:

„En toch, tóch is Savonarola's werk niet tevergeefs geweest. Of is niet zijn optreden een schakel in de keten, die doorloopt tot Wittenbergs slotkapel? En zou de schok van daaruit gegeven, zóó grooten en snellen ommekeer hebben kunnen teweegbrengen, als niet mannen als Savonarola in eigen omgeving, in hunnen tijd en op hunne wijze de groote Hervorming hadden voorbereid, die luttel aantal jaren later Europa doortilde?”

Maar Savonarola bleef een neven-figuur.

Er zat voor de schrijfster in hem geen „stof” genoeg. Hij kon, bij nadere beschouwing, niet zijn de „held,” als Willem van Oranje, als de Stadhouder-koning, als George Washington, om wien zij haar gansche boek groepeeren kon.

Dát verbrak het evenwicht in dit haar werk.

Savonarola was wáárd geweest de hoofdpersoon van haar werk te zijn en hij werd het niet. Aprilis, die het in geen enkel opzicht waard was, werd het wél.

Dát is naar mijn bescheiden meening de grondfout van het „Carnaval,” waarvan ik het eigenlijk gezegd in dezen duren papiertijd jammer vind, dat er 312 bladzijden mee zijn bedrukt.... niet elke roman van een uitheemschen schrijver of schrijfster behoeft te worden vertaald; er dient ook *keur* te zijn en als vertaler of vertaalster te ingenomen mochten zijn met den auteur, wiens werk zij bewonderen, dan zij het den uitgever aanbevelen een nuchteren blik en kijk te houden op zijn uitgaven. Vooral uit den vreemde behoeft slechts het allerbeste op onze boekenmarkt te worden verkrijgbaar gesteld.

Aprilis is een Florentijnsche schoonheid.

En — daarin komt het boek met duizenden andere overeen! — de lezeres kan gerust zijn: heel aan 't eind „krijgen ze elkaar.”

Echter, — men moet dit goed verstaan.

Er is een eigenaardig raadsel van te maken.

Ze „hadden” elkaar al lán, al in 't midden van het boek, of éér naar ik geloof.... en toch pas op de laatste bladzijde „krijgen” ze elkander.

Deze regelen bevatten de oplossing van dit raadsel:

„Van dat oogenblik begon Aprilis haar man lief te hebben, niet zoo als zij Piero had liefgehad, doch oprecht en getrouw, op een andere wijze.”

Zie, vóór dien tijd waren ze wél getrouwd, haar man en zij.... Maar men moet ook weten, hoe het huwelijk tot stand gekomen was! Zij was een tamelijk wufte Florentijnsche maagd, ziertje-zonder-zorg, en omdat haar vader goed „moppen” had en zij in den spiegel een goed figuur maakte, had ze aan vrijers geen gebrek.

Daar waren er ook, die 't ernstig meenden.

En denklijk zou ze ook wel met een van hen zijn getrouwd....

Toen had ze echter een duister carnavals-avontuur met Piero de Medici, uit het welbekende Florentijnsche groot-regentengeslacht, — een avontuur dat schrijfster ons in geuren en kleuren vertelt, wat haar boek m. i. ontsiert, wijl het me volstrekt duister is wat nuttigheid het heeft, als men ook in het *Christelijk* gezin gelezen wil worden, zulke episoden bladzijden lang uit te spinnen, geen enkele bijzonderheid ons sparende.... geeft niet de Schrift het voorbeeld van groote soberheid in soortgelijke gevallen?

Alles loopt ten slotte in werkelijkheid met een sisser af en Aprilis keert net zoo binnen Florence terug, als ze er uit geschaakt is, — misschien mag haar kleeding iets gekreukeld zijn geweest, doch dat was ál.

Doch haar goeden naam, voorheen onbesproken, is ze kwijt.

En om nu zoo spoedig mogelijk uit die onmogelijke positie verlost te raken, wordt zij uitgehuwelijkt aan een eerzuchtig man, die haar vaders invloed en fondsen uitnemend gebruiken kan, om zelf langzamerhand wat naar boven te klimmen.

In haar hart heeft ze echter Piero, den man van het avontuur, liefgekegen. Deze is echter 'n onwaardige, 'n bruuft, 'n zwakkeling, die ten slotte van zijn hooge plaats tot beneden 't schorum terugzinkt. Zóó ziet Aprilis hem in 't eind, of

liever haar psychologisch snugger aangelegde man láát hem zoo zien.... en dán is zij van haar liefdeskwaal genezen en „krijgen” ze elkaar.

Is die vrouw nu waard de hoofdfiguur van een roman van Marjorie Bowen te zijn? Daar zeg ik beslist *neen* op.

Dát op den voorgrond gesteld hebbende, kan ik van het „Carnaval” ook veel goeds zeggen.

De schrijfster heeft de kunst van vertellen niet verleerd.

Zij zal, als zoovele Engelschen doen, in Florence en omstreken eenigen tijd hebben vertoefd, — ze leidt er ons rond, alsof ze er thuis is.

Van het leven, denken, verlangen en worstelen dier dagen geeft ze ons een goed beeld.

Haar werk te vergelijken met de zedenschilderingen in „Quo Vadis?” zou wat gewaagd zijn, maar tóch kan men zeggen, dat de beschrijvingen der Florentijnsche maatschappij tegen 't eind der Middeleeuwen soms wel eenigszins denken doen aan die van het Rome-onder-Nero door den bekenden Pool-schen schrijver.

Of zij Savonarola goed in zijn zielsbestaan heeft doorgrond, waag ik niet te beslissen. Ook in háár boek blijft hij de vreemde figuur, die hij altijd voor ons is geweest. In elk geval een merkwaardige figuur.....

Maar Aprilis: bekeerd, onbekeerd, weer afgefallen, — minnend en hatend, — wuft of devoot, dringt zich altoos weer op den voorgrond, tot schade van het geheel.

P. BR.

VOOR ALGEMEENE ONDERWERPEN.

K. J. te D. H. vraagt:

U zoudt mij zeer verplichten, indien u in „Timotheüs” een verklaring gaf van de reden, waarom onder verzoeken aan Autoriteiten meermalen wordt geplaatst: „hetwelk doende” en waaraan deze uitdrukking is ontleend.

Antw. — Het was oudtijds de gewoonte, dat men een verzoekschrift besloot met de woorden:

„t Welk doende (d. i. als gij dit doet,) zult gij wel doen, en de suppliant (vrager, verzoeker) zal God voor u bidden.”

In de vorige eeuw reeds werd dit onderschrift afgekort tot het eerste gedeelte, waardoor er eigenlijk onzin kwam te staan. 't Is dus maar goed, dat thans heel deze zegswijs bijna nooit meer gebruikt wordt.

H. W. S. K. te H. I. A. vraagt:

Onlangs was ik bij het te water laten van een zeeboot. Toen het schip van stapel gleeed, werd er een flesch met champagne tegen den voorstevan stuk geslagen. Het schip werd zoogenaamd gedoopt. Op vele plaatsen heeft ondergeteekende geïnformeerd, waarvan dit gebruik afkomstig is. Niemand kon daaromtrent inlichtingen geven. Nu komt ondergeteekende tot u met het vriendelijk verzoek, of u ook soms in staat zijt haar hieromtrent in te lichten.

Antw. — Oudtijds kwam het vaak voor, gelijk nog wel, dat men voorwerpen doopte. Zoo b.v. klokken. De bedoeling, te recht of te onrecht aan den eigenlijken doop ontleend, is de opneming in zekeren kring, gelijk bij een kind in de kerk, en tevens afwering van rampen en gevaren. (In de Roomsche kerk b.v. beveiligd de doop tegen verloren gaan.) De scheepsdoop beduidt opneming van het schip in den kring der vaartuigen en bewaring voor onheilen. Dat deze doop door besprenging geschiedt, is als bij den kinderdoop. Dat voor water wijn wordt gebruikt, of liever sterke drank, wijst op het wereldsch karakter der plechtigheid.

A. J. H.